

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta

VD/2422/02.08.00.00/2015

ML/AT/AN/SB/TN/HY-L

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän (HUS) yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmä.

Hankintarenkaan jäsenet tekevät kukin oman hankintapäätöksensä asiassa.

Tarjousten vertailu ja vertailun lopputulokset on kuvattu yksityiskohtaisesti liitteenä olevassa perustelumuistiossa liitteineen (liite 1).

Hankinnan kohde on tarkemmin kuvattu hankintaa koskevassa tarjouspyynnössä liitteineen (liite 2).

Hankinnan tausta

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä KL-Kuntahankinnat Oy ovat tehneet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Hankintayhteistyö on osa APOTTI hankekokonaisuutta. Hankinnan kohteena on kuntien ja HUS:n käyttöön tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Hankinta kilpailutettiin myös puitejärjestelyinä ja muut HUS-alueen kunnat voivat halutessaan liittyä puitejärjestelyn perusteella järjestelmän käyttäjiksi. Hankintarenkaan jäsenet tekevät kukin oman hankintapäätöksensä asiassa.

Järjestelmähankinnasta julkaistiin hankintailmoitus www.hankintailmoitukset.fi -sivustolla 1.10.2013. Hankinta toteutettiin hankintalain 25 §:n mukaisena neuvottelumenettelynä. Hankintamenettelyyn valittiin osallistumishakemusten perusteella alkuvaiheessa kuusi tarjoajaa. Neuvotteluja käytiin kaikista hankinnan ehdoista ja hankinnan sisältö ja laajuus sekä tarjoajien ratkaisut tarkentuivat neuvottelujen aikana. Menettelyn ensimmäisen vaiheen aikana neuvotteluissa mukana olevien tarjoajien määrää saatettiin rajoittaa hankintalain 26 §:n 2 momentin mukaisesti. Hankinnan toiselle neuvottelukierrokselle hankintayksiköt valitsivat tarjoajat Epic Systems Corporation ja CGI Suomi Oy. Toisen neuvottelukierroksen päätyttyä tarjoajille lähetettiin lopulliset tarjouspyynnöt.

Lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin 24.4.2015. Tarjoajat saivat esittää tarjousaikana kysymyksiä tarjouspyyntöön liittyen ja niihin toimitettiin hankintarenkaan osalta kirjalliset vastaukset. Tarjousaika päättyi 22.6.2015 kello 12.00. Tarjoajia pyydettiin toimittamaan tarjouksen hintaliite muusta tarjouksesta erillisenä liitteenä. Kumpikin tarjoajista jätti tarjouksen asetetussa määräajassa.

Tarjousten avaaminen ja tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Tarjoukset vastaanotettiin ja avattiin Helsingin kaupungin kirjaamossa 22.6.2015. Tarjousten hintaliitteet avattiin erillisessä tilaisuudessa 7.8.2015, kun tarjousvertailun muut tulokset olivat selvillä. Kummastakin tilaisuudesta laadittiin pöytäkirja.

Molemmat tarjoukset olivat sisällöltään tarjouspyyntöä vastaavia.

Tarjousten vertailu

Parhaan tarjouksen valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Tarjouksia vertailtiin seuraavin ennalta ilmoitetuin perustein ja painoarvoin:

Vertailuperuste	Kuvaus sekä vertailuperusteen sisäiset painoarvot	Painoarvo
1) Hinta	- Järjestelmän (käyttöoikeus) ja palveluiden (toteutus, käyttöönotot, tuki- ja ylläpito, jatkokehitys) hinta - Vertailuhinta tarjouksen selvityksen G mukaisesti (100 %)	40 %
2) Ratkaisun toiminnallisuudet	2.1 Tuotevertailu B:n tulokset (toteutettu syksyllä 2014) - Tuotevertailun kokonaispisteet tuotevertailun kuvauksen ja arviointeja ennen toimitetun pisteytysmallin mukaisesti - Käytettävyys (40 %) - Toiminnallinen laajuus ja laatu (40 %) 2.2 Kirjalliset vastaukset järjestelmän toiminnalliseen vaatimusmäärittelyyn (20 %) - Tarjoajan vastaukset vaatimusmäärittelyyn selvityksen B mukaisesti	30 %
3) Toteutus- ja käyttöönottokyky	3.1 Projektisuunnitelman sisältö ja laatu (50 %) - Tarjoajan toteutus- ja käyttöönottosuunnitelman sisältö ja laatu (tarjouksen selvitykset C1-C3 sekä ratkaisukuvaus) 3.2 Toimittajan resurssit ja osaaminen (50 %) - Tarjoajan henkilöstön osaaminen ja kokemus vastaavan laajuisista ja sisältöisistä toteutus- ja käyttöönottoprojekteista (tarjouksen selvitys D)	20 %
4) Ratkaisun tekninen toteutus, ylläpito ja jatkokehittäminen	4.1 Integroitavuus ja avoimet rajapinnat (50 %) - Apotti Avoin Rajapinta -arvioinnin tulokset 4.2 Järjestelmän ylläpidettävyys (50 %) - Järjestelmän ylläpidettävyyden arvioinnin tulokset	10 %

Tarjousvertailun käytännön toteutus on kuvattu liitteenä 1 olevassa perustelumuihostiossa liitteineen. Vertailuperusteittain tarjoajat saivat pisteitä seuraavasti:

Vertailuperuste			Enimmäi s- pisteet	CGI	Epic
1	1	Hinta	40	40,00	33,23
2	2. 1	Tuotevertailu B:n tulokset	24	17,42	24,00
	2. 2	Kirjalliset vastaukset vaatimusmäärittelyyn	6	6,00	5,00
3	3. 1	Projektisuunnitelman sisältö ja laatu	10	8,52	10,00
	3. 2	Toimittajan resurssit ja osaaminen	10	8,72	10,00
4	4. 1	Integroitavuus ja avoimet rajapinnat	5	4,50	5,00
	4. 2	Järjestelmän ylläpidettävyys	5	4,60	5,00
YHTEENSÄ			100	89,76	92,23

Voittaneen tarjouksen valinta

Tarjousvertailun tuottamien yhteispisteiden perusteella kokonaistaloudellisesti edullisemman tarjouksen jätti tarjoaja Epic Systems Corporation. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittajaksi tulee näin ollen valita Epic Systems Corporation.

Hankinnan vertailuhintaan perustuva kokonaisarvo 10 vuoden sopimuskaudella on 384.967.659,00 euroa.

Hankintarenkaan jäsenet tekevät kukin oman hankintapäätöksensä asiassa.

Hankinnan kustannusvaikutukset ja toimintaympäristön muutokset

Hankinnan kustannusvaikutus Vantaan kaupunkiin riippuu käytettävästä poistoajasta ja lainojen lyhennysaikataulusta. Oy Apotti Ab:n tilintarkastajalta saadun suosituksen mukainen seitsemän vuoden poistoaika merkitsisi Vantaan kaupunkiin kohdistuvaa laskutusta vuosina 2016–2020 n. 31,8 milj. eurolla. Suurin laskutus kohdistuisi vuodelle 2019. Vastaavasti yhtiön lainamäärä (v. 2015–2020) olisi suurin vuonna 2019, jolloin Vantaan kaupungin takausvastuu Oy Apotti Ab:n lainoista olisi n. 18 milj. euroa. Yhtiön vapaaseen omaan pääomaan tehtävien sijoitusten määrä olisi koko tarkastelujaksolla (v. 2020 asti) n. 2 milj. euroa.

Vaihtoehtoisena poistoaikana on esitetty 10 vuotta, joka puolestaan merkitsisi Vantaan kaupunkiin kohdistuvaa laskutusta vuosina 2016–2020 n. 23 milj. eurolla. Suurin laskutus kohdistuisi vuodelle 2020. Yhtiön lainamäärä (v. 2015–2020) olisi suurin vuonna 2019, jolloin Vantaan kaupungin

takausvastuu Oy Apotti Ab:n lainoista olisi n. 26 milj. euroa. Yhtiön vapaaseen omaan pääomaan tehtävien sijoitusten määrä olisi koko tarkastelujaksolla (v. 2020 asti) n. 2,9 milj. euroa.

Oy Apotti Ab:n osakkeenomistajat ovat kokouksessaan 28.9.2015 keskustelleet mm. toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista ja niiden taloudellisista sekä toiminnallisista seurauksista. Osakkeenomistajien kokouksessa päätetyn mukaisesti pyritään Oy Apotti Ab:n ylimääräinen yhtiökokous pitämään ennen Vantaan kaupunginvaltuuston kokousta (19.10.2015). Yhtiökokouksessa hyväksytään yhtiön ja sen osakkaiden välinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäpalvelusta tehtävä sopimus ja kesäkuussa 2015 allekirjoitettuun osakassopimukseen otettava lisäpöytäkirja. Molemmissa asiakirjoissa varaudutaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen aiheuttamiin rakenteellisiin muutoksiin. Osakassopimukseen otettavassa lisäpöytäkirjassa vahvistetaan se, että palveluiden siirtyminen uuden toimijan tehtäväksi laukaisee osakassopimuksen muutosneuvottelut. Tässä yhteydessä voidaan tarkistaa mm. osakassopimuksen 10 vuoden määräaikaista voimassaoloa. Vastaavasti palvelusopimukseen otetaan sopimuksen siirtokelpoisuuteen liittyvä ehto, jossa todetaan sopijapuolten yhteisenä tarkoituksena se, että sopimus siirretään sellaiselle kolmannelle osapuolelle, jolle sopijapuolen tehtävät siirtyvät tai vastaava osa niistä siirtyy. Apotti-hankkeen ohjausryhmä, jossa on edustus kaikista sopijaosapuolista, on hyväksynyt po. muutokset kokouksessaan 30.9.2015 esitettäväksi Oy Apotti Ab:n hallitukselle.

Ylimääräiseen yhtiökokoukseen annettavista menettelyohjeista päätetään erikseen yleisjaostossa. Mikäli ylimääräistä yhtiökokousta ei saataisi koolle ennen kaupunginvaltuustossa 19.10.2015 tehtävää lopullista asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintapäätöstä, edellytetään, että po. muutokset hyväksytään vähintään Oy Apotti Ab:n hallituksessa.

Hankintasopimuksen allekirjoittaminen

Hankintayksiköiden ja valitun toimittajan kesken allekirjoitetaan hankintasopimus. Lisäksi toimittajan kanssa allekirjoitetaan toimitus- ja palvelusopimukset. Sopimusluonnokset ovat tarjouspyynnön liitteinä. Sopimukset tulevat voimaan vasta kun sopijapuolet ovat allekirjoittaneet ne. Ennen sopimusten allekirjoittamista sopimusasiakirjoihin tehdään hankinnassa noudatettavien sääntöjen mukaisesti mahdolliset välttämättömät tekniset korjaukset, tarkennukset ja tarjoajakohtaiset täsmennykset.

Kaupunginvaltuusto on 17.6.2013 § 9 päättänyt oikeuttaa kaupunginhallituksen tekemään hankintaprosessin edellyttämät päätökset, ja että lopullisen päätöksen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnassa tekee kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto valtuuttaa päätöksellään kaupunginjohtajan allekirjoittamaan hankintasopimuksen. Toimitussopimuksen ja palvelusopimuksen allekirjoittaa Oy Apotti Ab:n toimitusjohtaja.

Koska kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä hankinta, hankintasopimus tehdään aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajien katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Hankintapäätösten tiedoksianto

Kaikkien hankintayksiköiden päätökset annetaan tarjoajille tiedoksi yhdellä kertaa tarjoajien ilmoittamia sähköisiä yhteystietoja hyväksikäyttäen (sähköinen tiedoksianto).

Päätösehdotuksen tarkemmat perustelut

Päätösehdotuksen perustelut ja vertailupisteiden muodostuminen on tarkemmin kuvattu liitteenä 1 olevassa perustelumuiotiossa sekä sen liitteinä olevissa vertailuperustekohtaisissa asiakirjoissa.

Hankinnan vertailuhintaan perustuva kokonaisarvo 10 vuoden sopimuskaudella on 384.967.659,00 euroa

Hankejohtaja Hannu Välimäki on selostanut asiaa kaupunginhallituksen iltakoulussa 7.9.2015 sekä kaupunginvaltuuston selostustilaisuudessa 17.9.2015.

Kaupunginhallitus 5.10.2015 § 15

Konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin osalta Epic Systems Corporationin tarjous sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä ja
- b) valtuutettavaksi kaupunginjohtaja allekirjoittamaan hankintasopimus Vantaan kaupungin puolesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnan tarjousasiakirjat olivat nähtävillä kokoustilassa tunti ennen kokousta ja kokouksen aikana.

Kaupunginhallituksen jäsen Pietari Jääskeläinen esitti jäsen Niilo Kärjen kannattamana seuraavan vastaehdotuksen: "Esitämme, että Vantaan kaupunki ei hyväksy Epic Systems Corporationin tarjousta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä ennen kuin on varmistettu, että siitä tulee Sote-itsehallintoalueen yhteinen."

Puheenjohtaja totesi asiasta jouduttavan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Jääskeläisen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Mäkinen, Letto, Bruun, Kaira, Karlsson, Kokko, Kotila, Lehmuskallio, Mäntynen, Näätsaari, Orpana, Ryhänen, Suvensalmi, Åstrand) ja 3 ei-ääntä (Jääskeläinen, Kärki, Niemelä), joten muutosesitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 19.10.2015 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Vantaan kaupungin osalta Epic Systems Corporationin tarjous sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä ja
- b) valtuuttaa kaupunginjohtaja allekirjoittamaan hankintasopimus Vantaan kaupungin puolesta.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että valtuutetuille oli varattu mahdollisuus tutustua sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta-asiakirjoihin kello 17.00 - 19.00 välisenä aikana.

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen täydensi esittelytekstiä kertomalla kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen 15.10.2015 pidetystä Oy Apotti Ab:n ylimääräisestä yhtiökokouksesta. Yhtiökokouksessa hyväksyttiin yhtiön osakassopimuksen tulkintaa koskeva muistio sekä yhtiön ja osakkaan välisen palvelusopimuksen ehdot mm. sopimuksen siirtoa ja sopimuksen kestoja koskevilta osin. Osakassopimuksen tulkinnalla ja palvelusopimuksen siirtämistä koskevilla ehdoilla varaudutaan mahdolliseen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtymiseen kunnilta ja sairaanhoitopiiriltä uudelle viranomaiselle.

Kaupunginvaltuutettu Juha Malmi teki seuraavan muutosesityksen "Vantaan Perussuomalaiset valtuustoryhmä esittää, että Vantaan kaupunki ei hyväksy Epic Systems Corporation- yrityksen tarjousta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiseksi asiakas- ja potilastietojärjestelmäksi."

Kaupunginvaltuutettu Johannes Nieminen kannatti Malmin muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi asiasta jouduttavan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat kaupunginhallituksen esitystä äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat valtuutettu Juha Malmin esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 54 jaa-ääntä ja 11 ei-ääntä yhden valtuutetun äänestäessä tyhjää, joten muutosesitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Lisäksi merkittiin, että **Perussuomalainen valtuustoryhmä** jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginvaltuutettu Sirpa Kauppinen yhtyi:

"Vantaan lainakanta kasvaa tänä vuonna huikeaan 1100 miljoonaan euroon ja näyttää uhkaavasti siltä, että taloutta ei saada tasapainoon vuonna 2017. Tämä oli kuitenkin vuonna 2012 laaditun talous- ja velkaohjelman tärkein tavoite. Talousohjelmaan vedoten on torjuttu pieniäkin lisämäärärahasesityksiä investointeihin ja kuntalaisten palvelujen parantamiseen.

Nyt Vantaa on tässä taloustilanteessa investoimassa yli 100 miljoonaa euroa jättimäiseen Apotti asiakas- ja potilastietojärjestelmään, jonka johdosta lainakantamme nousisi merkittävästi ja samalla talouden tasapainottaminen vaikeutuisi entisestään tai kävisi jopa mahdottomaksi. Pidämme tätä investointia vastuuttomana veronmaksajien rahojen riskisijoituksena, joka toteutetaan lainarahalla.

Apotti-hankkeessa on mukana ainoastaan neljä kuntaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin 24 kunnasta. Espoo vetäytyi hankkeesta jo alkuvaiheessa. Apotista on kaavailtu tulevan itsehallintoalueen yhteistä järjestelmää, mutta tästä asiasta ei ole mitään varmuutta. Apotissa olemme myös naimisissa yhden ison ulkomaisen toimittajan kanssa. Sekin on iso riski.

Espoo ja lähes kaikki muut sairaanhoitopiirit (17) ovat lähteneet rakentamaan omaa hanketta, jossa on tavoitteena pilkkoa järjestelmä osiin, jotta yhden ohjelmistotoimittajan rooli ei kasva liian suureksi. Sen sijaan tietojärjestelmää kootaan pienemmistä osista asiakaslähtöisesti. Tämä mahdollistaa myös useiden suomalaisten yritysten mukaantulon ja sitä kautta se luo suomalaisia työpaikkoja.

SOTE-itsehallintoalueet tullaan muodostamaan lähiaikoina ja samalla käynnistyvät suunnitelmat itsehallintoalueiden potilastietojärjestelmistä. Valtionhallinnon taholta on tuotu jo esiin kielteinen suhtautuminen massiivisiin hankkeisiin ja monet asiantuntijat pitävät arviolta lähes 600 miljoonan euron hintaista Apotti-järjestelmää aivan liian kalliina.

Vantaalaiset äänestäjämme ovat eniten huolissaan työttömyydestä, maahanmuutosta, potilasjonoista, terveyspalveluista, liikenneyhteyksistä, vanhuspalveluista, yleisestä turvallisuudesta ja koulujen huonosta kunnosta. Koulujen ja päiväkotien korjausvelka on lähes 50 miljoonaa euroa. Tätä taustaa vasten Vantaan riski-investointi Apotti-hankkeeseen tuntuu veronmaksajien kannalta entistäkin perusteettomammalta."

Lisäksi merkittiin, että **kaupunginvaltuutettu Sirpa Kauppinen** jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon Perussuomalainen valtuustoryhmä yhtyi:

"Valtuustolle tuodaan säännöllisesti pilottivaiheessa selvitys projektin hyötyjen toteutumisesta kuten toiminnan tehostumisesta, käytettävyydestä ja käyttäjätyytyväisyydestä. Pilottivaiheen päätteeksi selvityksen osaksi tulee tilata ulkopuolinen arvio toiminnan tehostumisesta."

Liitteet:

- 1. Perustelumuistio liitteineen
- 2. Tarjouspyyntö (saatavissa liitteineen verkko-osoitteesta <http://www.hel.fi/hki/apotti/fi/Hankinta>)
- Äänestysraportti KV 19.10.2015 § 6

Muutoksenhakuohje: 3. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, puh. 09 8392 4290, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tietohallintojohtaja Antti Ylä-Jarkko, puh. 09 8392 2323, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi